

XXV. ÉVFOLYAM 3. SZÁM 2015.

ZeneSzó

A MAGYAR KÓRUSOK ÉS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE - KÓTA LAPJA

VII. SZOVÁTAI TAVASZI KÓRUSFESTIVÁL

VII. Szovátai Tavasz Kórusfesztivál (Dr. Orosz Pál József)	3-4. oldal
Ötven éves a zenei tagozat a pécsi "Mátyásban" (Törtely Zsuzsa)	5-6. oldal
Zengő ének a Mecsek alján (B. Horváth Andrea)	6-7. oldal
A Kaposvári Vikár Béla Vegyeskar 90 éves (Ludmány Géza)	8-9. oldal
Kórushangverseny a Szervitáknál: Imák alkonyi harangszóra (Köteles György)	10. oldal
Rómában a tavasz is szép... A Komlói Pedagógus Kamarakórus koncertútjáról (Dr. Szabó Szabolcs)	11. oldal
Pedagóguskórusok Találkozója - Ajka - (Kocsis Klára)	11-12. oldal
The Sound of Europa - CD (Zemlényi Katica)	12-13. oldal
Samu Katalin emlékezete (Tömöl Gabriella)	13. oldal
NépZeneSzó	
Népzenei minősítő Jász-Nagykun-Szolnok megyében (Dr. Lengyel Erzsébet)	14-15. oldal
Szubjektív utóhang – ÉISZN 2015 Szeged (Hraschek Katalin)	15-16. oldal
Elhunyt Pécsi Géza zenepedagógus, Búcsúunk Kleeberg Strohmayer Máriától	17. oldal
Felhívás "Legyen a zene mindenkié!" - Kodály Zoltán VII. Magyar Kórusverseny	18-19. oldal
Egy kis technika... 111. (Dr. Bruckner Adrienne)	17. oldal

Hátlap: XXV. Keszthelyi Reneszánsz és Barokk Napok

KITÜNTETÉSEK A PEDAGÓGUSNAP ALKALMÁBÓL

Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere a pedagógusnap alkalmából kitüntetések adott át Budapesten, 2015. június 4-én.

Az eseményen köszöntötte a díjazottakat Czunyiné dr. Bertalan Judit köznevelésért felelős államtitkár, de jelen volt Dr. Palkovics László felsőoktatásért felelős államtitkár is.

Kiemelkedő oktató-nevelő munkája, életpályája, a pedagógus élethivatás melletti elkötelezettsége elismeréseként **Étvös József-díjban** részesült többek között:

EMBER CSABA, a balassagyarmati Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészeti Iskola intézményvezető tanára,

A gyermekek harmonikus személyiségformálásában hosszú időn át végzett kiemelkedő pedagógiai munkája elismeréseként **Németh László-díjban** részesült:

KYNCL RITA, az Alsóerdősori Bárdos Lajos Általános Iskola és Gimnázium ének-zene szakos tanára, kórusvezetője,
SÁRKÖZYNÉ POMÁZI ÁGNES, a tatabányai Kodály Zoltán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanára,
Sok szeretettel gratulálunk!

ÉVFORDULÓK

85 éve született **BAROSS GÁBOR** karnagy 1930. 07. 02. – 2009. 01. 23.

90 éve született **ZÁKÁNYI ZSOLT** karnagy 1925. 05. 08. – 2007. 01. 12.

110 éve született **DEÁK BÁRDOS GYÖRGY** zeneszerző 1905. 06. 05. – 1991. 08. 14.

115 éve született **KERTÉSZ GYULA** Bárdos Lajos kollégája a Magyar Kórusnál 1900. 06. 07. – 1967. 07. 06.

255 éve született **PÁLÓCZI HORVÁTH ÁDÁM** költő és népdalgyűjtő 1760. 05. 11. – 1820. 01. 28.

ZeneSzó

A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA - lapja XXV. évfolyam. A szerkesztőbizottság elnöke: Márkusné Natter-Nád Klára
Tagjai: Kéry Mihály, Nógrády László, Ruthner Judith, Vajna Katalin, Vass M. Katalin Főszerkesztő: Vadász Ágnes
A szerkesztőség címe: 1011. Budapest, Szilágyi Dezső tér 6. I. em. 4. Tel.: 225 3713, E-mail: kota@kota.hu Postacím: 1537 Budapest, Pf. 406
Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.
A szerkesztőség írásbeli engedélye nélkül a lapban közöltek nem használhatók fel.
Kiadja: A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA. Felelős kiadó: Vadász Ágnes főtítkár
A lap a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg.
Előállítja: Gál Béla 2112 Veresegyház, Fő út 84. E-mail: aslreklam@gmail.com Tel.: (+36-30) 250-2416
HU ISSN 1215-0436
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága 1008. Budapest, Orczy tér 1. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknel.
E-mail: hirlapelofizetes@posta.hu Faxon: (06-1) 303-3440 További információ: (06-80) 444-444
Egy példány ára 300,-Ft Előfizetési díj egy évre 3000,-Ft (10 szám)

VII. SZOVÁTAI TAVASZI KÓRUSFESZTIVÁL

Minősítő hangversennyel egybekötött kórusfesztivál Szovátán, 2015. április 25-én

Rendezők:

Bernády Közművelődési Egyetem
Szovátai Intermezzo Kamarakórus
Szováta Város Polgármesteri Hivatala
Románia, Maros megye

Már hosszabb ideje, jóval a fesztivál előtt, nagy lelkesedéssel készült a szovátai **Intermezzo Kamarakórus** a **VII. Szovátai Tavasz Kórusfesztiválra**. Minden kórustagnak konkrét feladat jutott az esemény jó lebonyolítása érdekében. A vezető testületen kívül is mindenki kivette a részét az előkészületi munkálatokból. Így nem csoda, hogy jól szervezett és elképzelt, szakmailag is magas szintű rendezvény jöhetett létre egy tízezres kisvárosban. Az Intermezzo életében nagyon fontos az együvértartozás érzése, amely ott csúcsonyult ki, amikor a feldíszített koncertterem- és vendégfogadó teremben, a *Kosztos Endre* kiállítás, valamint a hét éves kórusfesztivált bemutató fotók mellett egy pillanatra megálltak és azt mondták, hogy most már jöhetnek a vendégek.

Nora Roberts szavait mindenki sajátjának érezte: *„A zene minden népnek, minden kultúrának a szíve, mert az a szívből jön.”* A kórusmuzsika pedig az Ember egyik legősibb zeneművészeti megnyilatkozása, mert a Mousike triászából, a zene, a kórusmuzsika keresztül, az egyik legfontosabb alkotóelem. Nem véletlen a fesztivál mottója sem, amelyet *Leopold Mozart*tól tudunk:

„Az énekes zene, a hangszeres zene örök ideálja.”

A fesztivál gondolatosságának tömör megfogalmazására idézem *Fülöp Judit* karnagyot, a fesztivál főszervezőjét, aki 2009-ben az első fesztivál beköszöntőjében a következő gondolatokkal inította útjára a rendezvényt:

„Eme örök igazság (Leopold Mozart szavaira utal) indította útjára ezt a hagyományteremtő kórusfesztivált, egy álmod megelevenítő rendezvényt, amelynek többszörösen is fontos céljai vannak. Először is igazi lokálpatriótához híven, Szovátát turisztikai nevezetessége mellett, kulturális szinten, avagy a zene terén is méltó helyre szeretnénk emelni. Annál is inkább fontos ez, mivel a Sóvidék legnagyobb településén illik lennie egy ilyen jellegű zenei megnyilvánulásnak...”

És íme, a gyümölcs érik és az őszinte gondolatok valósággá minősülnek, mert az idén, ha rövid időre is, sikerült Szovátát a kóruséneklés fellegvárává varázsolni. A rendezvény legfontosabb eseménye a minősítés volt. Kis túlzással ezt kórustörténeti eseménynek is nevezhetjük, mert a VII. Szovátai Tavasz Kórusfesztiválon hat énekes vállalta a minősítést, amelyet nagy örömünkre a KÓTA részéről olyan neves szaktekintélyek vezettek le, mint *dr. Kollár Éva*, *dr. Kutnyánszky Csaba*, *Saltzer Géza* elnökségi tagok, akiknek ezúton is köszönetet szeretnénk mondani, mert jelenlétükkel hitelesítették és emelték a rendezvény színvonalát. Arra is nagyon büszkék vagyunk, hogy tudomásunk szerint a KÓTA

képviselése történetében először vett részt, a jelenlegi Magyarország határain kívül, minősítő hangversenyen. A minősítő bizottság tagjai nemzetközi szinten is elismert szaktekintélyek. Az elnöki tisztséget *dr. Kollár Éva* töltötte be, a KÓTA tiszteletbeli elnöke, a Magyar Kodály Társaság társelnöke, aki a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem professzora, Liszt díjas és Artisjus előadói díjas karnagy, a Budapesti Monteverdi Kórus alapító karnagy, több nemzetközi-és magyar zenetudományi társaság vezetőségi tagja. *Dr. Kutnyánszky Csaba* a minősítő bizottság tagja, a KÓTA elnökségi tagja, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem professzora, tanszékvezető és az Egyetem prorektora, a pécsváradi Női Kamarakórus karnagy, a pécsi UniCum Laude Énekegyüttes alapítótagja, művészeti vezetője. Több nemzetközi kórusverseny díjazottja. *Saltzer Géza* a minősítő bizottság tagja a KÓTA elnökségi tagja, a Nemzetiségi Szakbizottság elnöke, a Tatabányai Vegyeskar karnagy, Tatabánya emblematikus személyisége, Környén és Felsőgallán német nyelvű énekkarokat vezet.

A Fesztivál szombaton délelőtt 11 órakor kezdődött, a Polgármesteri Hivatal udvaráról lovashusár és fúvószenekari kísérettel, a Domokos Kázmér Művelődési Ház irányába induló, több, mint háromszázötven énekes felvonulásával. A szervezők mellett, nagy örömünkre a KÓTA képviselői is elfogadták a felkérést, hogy felvonuljanak az énekesekkel.

Fontos a kórusfesztivál a város előjáróinak is, hiszen a rendezvény fővédnöke *Péter Ferenc*, Szováta város polgármestere, a következő szavakkal köszöntötte az ünneplőket:

Tisztelt szervezők és résztvevők!

„Sehol sem magányosabbak az emberek, mint zsúfolt nagyvárosok forgatagában, ahol bár akaratlanul is a másikba ütközünk, mégsem találjuk az utat egymáshoz. Nem találjuk azokat a gesztusokat, szavakat, amelyek mentén azzal a reménnyel indulhatnánk el, hogy nyitott kapuval, kinyújtott kézzel, meleg szavakkal várnak ránk.- Molnos Ferenc Beszélgetések című interjúkötetnek előszavából idéztem.

Miért éppen ezt választottam?

Mert egy kórusfesztivál ember és ember találkozásának örömeről szól. Nincs ennél nagyobb kaland az emberiség történetében, mint érdeklődéssel találkozni egymással és kommunikálni. Jelzést adni magunkról, és jelet venni a másiktól. Kereső kíváncsisággal meglátni, hogy mikben különbözünk, és örömmel felfedezni, hogy mindazok ellenére, mennyire hasonlatosak vagyunk.” (idézet a polgármester köszöntőjéből).

Az idei rendezvényünk erről szólt, a találkozásokról. Szerettünk volna, arra, a számunkra nagyon fontos kérdésre is választ kapni, hogy hol tartunk a kóruskultúra ápolásában, mit, hol, hogyan kell javítani munkánkban ahhoz, hogy mi is felzárkózhassunk az európai értékrendhez. Szerettünk volna választ kapni, és hál' Istennek kaptunk is, hiszen mindenik együttes magas szintű minősítésben részesült (egy gála, két arany dícsérrel és három arany).

Fesztiválunknak egy másik kiemelkedő eseménye, a Csíky Boldizsár zeneszerző Két népdal című kórusművének az éneklése volt. Ösbemutató, hiszen a Szerző erre az alkalomra írta, a

nagyszerű művet, háromszázötven énekes közösen énekelte, a híres Galántai Kodály Zoltán Daloskör karnagya, *Józsa Mónika* kitűnő vezényletével a Szerző jelenlétében, aki nagy örömünkre szintén tiszteletét tette a rendezvényen.

A minősített énekkarok abc sorrendben léptek fel. Ezúton is gratulálunk minden dalostársunknak a szép eredményekhez: a székelyudvarhelyi **Alla Breve Vegyeskar**, Gálakórus minősítéssel, karnagyuk *Kovács László*. A marosvásárhelyi **Bernády György Kamarakórus**, arany minősítés dícsérettel, karnagyuk *Márton Zsolt Barna*. A kolozsvári **Guttman Mihály Pedagóguskórus**, arany minősítés dícsérettel, karnagyuk *Bedő Ágnes*. A szovátai **Intermezzo Kamarakórus** arany minősítéssel, karnagyuk *Fülöp Judit*. A csíkszeredai **Lux Aurunque Kamarakórus**, arany minősítéssel, karnagyuk *Ványolós András*. A **Szent Miklós Kamaraegyüttes** Gyergyószentmiklósról, arany minősítéssel, karnagyuk *Kolcsár Árpád*.

A fesztivál második részében azok a vendégkórusok szerepeltek, akik nem kértek minősítést. Meg kell jegyeznünk, hogy a minősítéstől függetlenül a koncert ezen része is magas színvonalú, zenei élményekben gazdag és változatos volt.

Itt hallhattuk a sepsiszentgyörgyi **Cantus Firmus Vegyeskar** tiszta intónációjú, öt művet különböző korszakokból megszólaltató, fegyelmezett és változatos műsorát, *Jakab Árpád* vezényletével.

Ez után következett, a szinte törzsvendégnek számító marosvásárhelyi Művészeti Egyetem magyar tagozatának, **Szalman Lóránt Egyetemi Vegyeskar**ának műsora, ahol a szokásoshoz híven négy művet az egyetemi hallgatók vezényeltek, az ötödik záró művet felkészítő tanárunk *Orosz-Pál József* mutatott be.

A marosvásárhelyi **Cantuale Énekegyüttes**, *Nyilas Szabolcs* vezetésével hozta a tőle már megszokott magas színvonalú, művészi átélésben gazdag műsorát. Élvezettel hallgatta a közönség a sokszínű előadást.

A hangverseny utolsó két énekkarának a szereplése jelentette a fénypontot. Ezek közül az első a **Pécsváradi Női Kamarakórus**, *Kutnyánszky Csaba* vezényletével. Magasszintű és változatos műsorukkal a női hangzásvilág megszámlálhatatlan mennyiségű hangszínével brillíroztak. Az 1978-ban alakult együttes munkájának szakmai elismertsége látszik a versenyeredményekben és díjakban is. Több miniszteri kitüntetés birtokosai, 1998-ban megkapták a Pécs-Baranyai Kulturális Kamara Nívódíját. 1999-ben Pécsvárad Önkormányzata Pécsváradért Díjat adományozta az együttesnek. Számos rádiófelvétel mellett két lemezalbumot is kiadtak, „Zengő felett” és „Énekekkel beszélnek” címmel.

A fesztivál utolsó előadója, a felvidéki Galántáról érkezett **Kodály Zoltán Daloskör**. Az 1956-ban alapított együttes 1982-től a *Józsa Mónika* karnagnő irányítása alatt működik. Nagyon sok díjat, kitüntetést tudhat magáénak az énekkar. Nemcsoda hát, ha nagy érdeklődés övezte az együttes szereplését. A hallottak alapján a közönség nem csalódott a kórus teljesítményében. Az énekelni tudás magas iskolapéldája volt a szereplésük. A szöveg sugallta tartalom tökéletes tolmácsolói voltak. Köszönjük (nekik is) a sok zenei élményt.

Ennek az élménynek mindannyian cselekvő részesei is voltunk, hiszen a *Józsa Mónika* vezényletével csendült fel az összkar, ahol minden jelenlevő énekelte a már említett Csíky Boldizsár Két népdal című művét. Reméljük, hogy ezt a jól megkomponált és szépen hangzó művet minden résztvevő énekkar beiktatja repertóriumába.

Szakmai szempontból ezután következett a legfontosabb része a fesztiválnak, a szakmai kiértékelő. Itt mindannyian rengeteget tanultunk, hiszen minden együttesről részletes elemzést hallhattunk. Ze-

nei és karnagyi munkánk minőségének emelésére mindenkire volt szavuk, útmutató jellegű meglátásuk, javaslatuk. Azt latolgattam magamban, hogy mindezt sokkal több erdélyi karnagy, zenével foglalkozó szakember kellene hallja.

Jó volt tudni azt is, hogy ezen a rendezvényen minden kóruszenei korszak megszólalt, jelen volt, sokféle stílussal, előadásmóddal, ami külön értéket hordozott, hiszen a két és fél órát magába foglaló hangverseny emelkedett hangulatú volt.

További sok sikert és álmait megvalósulását kívánjuk a szervezőknek és támogatóiknak egyaránt és kíváncsian várjuk a VIII.-at.

Szováta 2015. április 28.

Dr. Orosz-Pál József docens

ÖTVEN ÉVES A ZENEI TAGOZAT A PÉCSI „MÁTYÁSBAN”

Május 8-án jubileumi koncerttel ünnepeltek

Kodály Zoltán nevéhez fűződik a világszerte egyedülálló ének-zeneoktatási rendszer, amelyet Kodály-konceptióként említünk. Ennek lényege, hogy az eddig használt úgynevezett abszolút szolmizáció helyett bevezette a relatív szolmizációt, ezzel megkönnyítette a kórusművek megtanulását. Hangsúlyt helyezett a magyar népdal éneklésére, valamint a kóruséneklés fejlesztésére.

A koncepció megvalósításában, elterjedésében kiemelkedő szerepet játszottak Pécs város neves zenepedagógusai, köztük *Agócsy László* is, aki ekkor már a konzervatóriumban tanított. A koncepció ismertetésére 1945-ben, a mai Leőwey Klára Gimnázium dísztermében került sor, Kodály Zoltán előadását *Agócsy László* csoportja illusztrálta.

1954-ben a Mester személyes közbenjárására megindították az ének-zene tagozatot a Pécsi Pedagógiai Főiskola Gyakorló Általános Iskolájában *Péczely Lászlóné* vezetésével.

Tíz évvel később, 1964-ben jogfolytonossággal

renc Zeneművészeti Főiskola tanára végezte. További meghatározó ének – zene tanárok: *Pálvölgyi Józsefné, Molnárné Szegő Anna, Bedő Anna és Nagy Zsuzsanna* voltak. A tagozaton kiváló néptáncsoport működött *dr. Siptár Ernőné* vezetésével.

A Kodály koncepció kibontakozását külföldön is egyre nagyobb érdeklődéssel figyelték. A Mátyás Iskolában egymást érték a különböző európai országokból érkező zenetanárok.

A hetvenes évek elejétől a nagykórust *Pálvölgyi Józsefné*, a kiskórust pedig *Molnárné Szegő Anna* irányította. A következő váltás *Pálvölgyi Józsefné* távozásával történt. *Izsófné Megyesi Katalin* 1976-ban kapott felkérést a nagykórus vezetésére énektanári munkája mellett. Egy évvel később *Molnárné Szegő Annával* közösen vezették a nagykórust. A kiskórust pedig 1978-tól 29 éven át e sorok írója vezette. Mindkét énekkar rendszeres szereplője volt az „Éneklő Ifjúság” koncertjeinek. A nagykórus nemcsak hazai, hanem külföldi fellépések (Csehszlovákia, Finnország) alkalmával is jelentős elismeréseket érdemelt ki.

A staféta tovább gördítette az ének-zene tagozat és a kórus munkáját. 1985-ben *Vajda Ildikó*, 1988-ban pedig *Kunváriné Okos Ilona* érkezett az iskolába. Az elődök által megkezdett úton, töretlen

a Mátyás király utcai Általános Iskolába költözött a tagozat. Ennek az eseménynek a félévszázados jubileumát ünnepeltük idén májusban. A Mátyás király utcában lévő iskolaépület jobb lehetőséget biztosított az oktatáshoz, emellett a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola gyakorlóiskolája is volt. A tanárjelölteknek így lehetőségük nyílt a Kodály – koncepció eredményeit a gyakorlatban is megismerni és alkalmazni.

A hatvanas évek közepétől Pécs város gyermekórus-élete fellendült. A pécsi értelmiség felismerte, hogy a kultúráltság, műveltség megszerzésének, megőrzésének alapja a zene, ezért gyermekeiket az ének-zene tagozatos iskolába írták. A „Mátyás” iskola tagozatvezető tanára *Péczely Lászlóné* lett, aki korábban a gyakorlóiskolában a tagozat alapításában vállalt meghatározó szerepet. A nagykórus vezetését *Szesztay Zsolt*, a Liszt Fe-

lkesedéssel folytatódott a munka. 1998-ban *Módos Anita* jött, aki számos fellépésen, kórusúton segítette a nagykórust. Az ő távozását követően *Kunváriné Okos Ilona*, aki jelenleg is a nagykórus vezetője, Európa számos országában versenyeken, hangversenykörutakon, fesztiválokon, hazai koncerteken aratott sikert. Rádiófelvételek, filmharmóniai szereplések, elismerések igazolják az iskolában folyó komoly, tartalmas munkát. A kiskórusban a váltás 2005-ben történt. *Pollák Judit*, aki jelenleg is a kicsinyek kórusának vezetője (*Bolla Szmiljánával* együtt) számos fellépésen, koncerten eredményesen viszik tovább a „Mátyás” hagyományait.

Az iskola egykori tehetséges tanítványai ma sikeres felnőttek, akik ezer szállal kötődnek egykori iskolájukhoz. A félévszázados jubileumra készülve közülük néhányan a májusi koncerten ismét felvilantották tehetségüket.

A jubileumi koncertre zsúfolásig megtelt a – rendezvénynek otthont adó – Pécsi Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának díszterme. A változatosan és igényesen összeállított műsorfolyam színes keresztmetszetet mutatott az egykori és jelenlegi diákok műsorán

keresztül a hallgatóságoknak.

Az első osztályosok verses köszöntője után az iskola nagykórusa lépett a színpadra. Egy Händel kantáta nyitó kórusával és Kodály Zoltán: Nagyszalontai köszöntő c. művével az ének-zene tagozatot ötven éve befogadó iskolát köszöntötte a kórus Kunváriné Okos Ilona karnagy vezetésével. Majd Pappné Udvaros Éva igazgatónő mondta el gondolatait, kiemelve a zene, az éneklés szerepét, fontosságát az iskola és az életünk területén.

Pákolitz István: Énekeljtek c. versét az ötödik osztályosok szavalták el.

Ezután a Kiskórus műsora következett. A Húsvéti népdalcsokor után Bogár István: Békák, Lendvay Kamilló: Kolbászdal és a Mary Poppins c. musicalből a Kéményseprő dalát énekeltek nagy sikerrel. A kórust Fenyvesiné Bolla Szmiljana és Pollák Judit vezényelték.

Az ünnepi hangversenyen részt vett Csízi Péter országgyűlési képviselő és Móczár Gábor, az Europa Cantat elnöke, a KÓTA alelnöke, aki nagy örömmel köszöntötte a jubiláló iskolát, ahol évtizedek óta magas színvonalú ének-zene oktatás van. Emlékeztetett arra, hogy két hónap múlva ismét lesz Pécssett, a kórusmuzsika fellegvárában Europa Cantat.

Ezután Kertész Attila Liszt-díjas karnagy, a KÓTA Művészeti Bizottságának tagja, a Pécs-Baranyai Kórus és Zenekari Szövetség alelnöke méltatta e nagy múltú, jelentős sikereket átélt iskola szerepét Pécs város zenei életében. Utalt a városunkban elindított Kodály koncepcióra, amely az évtizedek folyamán töretlenül valósul meg az iskolában. Kiemelte a nagykórus sikereit itthon és külföldön. A hazai és nemzetközi elismeréseket. A KÓTA diszoklevelét adta át a megbecsülés jegyében és folytatás reményében a jelenlegi karnagyoknak. Rózsa Bernadett karnagy a Kodály Zoltán Gimnázium, Vajda Ildikó karnagy a Janus Pannonius Gimnázium, Lakatos Judit karnagy pedig a Sásdi Vegyeskar nevében köszöntötte a jubiláló ének-zene tagozatot.

A folytatásban a nyolcadik osztályos Schön Annamária Bartók: Gyergyóból c. művét adta elő furulyán. Óriási várakozás előzte meg az egykori „mátyásos” diákok szereplését. Elsőként Kunvári Szabolcs, aki 1993-ban végzett a Mátyásban, Mo-

zart: Leporello áriáját énekelte a Don Giovanni c. operából nagy sikert aratva. Majd Forgó György, aki 1977-ben fejezte be tanulmányait iskolánkban, jelenleg a Művészeti Szakközépiskola tanára, fiával, Benjaminszal Dvorák: VIII. Szláv tánc c. négykezesét játszották emlékezetesen.

Fülöp Gergely 2005-ben fejezte be általános iskolai tanulmányait.

Tavaly diplomázott cselló-szakon a Zeneakadémián. Schumann: Álmodozások c. művét mutatta be Szamosi Szabolcs kíséretével, aki ugyancsak a „Mátyásba” járt. Szilágyi Orsolya klarinétművész 1991-ig volt iskolánk diákja. Saint-Saëns: Hattyú c. művét basszusklarinéton szólaltatta meg igényesen, Fodor Gabriella zongorakíséretével. Fodor Gabriella 1983-ban végzett iskolánkban, ma már zongoraművész, a Zeneművészeti Egyetem tanára.

Bódi Zsófia 2000-ben ballagott el iskolánkban. 2010-ben szerezte meg

mesterdiplomáját a Zeneakadémián, operaénekes. Delibes: Les filles de Cadix c. művét énekelte Fodor Gabriella kíséretével. Gyönyörű hangját megcsodálhattuk még népdaléneklésével is. Szamosi Szabolcs orgonaművész, szintén egykori diákunk jelenleg az Országos Filharmonia igazgatója Bach: G-dur Preludium c. művének előadásával bővölte el a közönséget.

A nagykórus a régi diákokkal kiegészülve, Bódi Zsófia szólóénekeivel, dr. Kopjár Gábor orgonakíséretével Kunváriné Okos Ilona karnagy vezetésével Mozart: Laudate Dominum, valamint Mendelssohn: Laudate pueri Dominum és Veni Domine c. művét énekelte a közönség nagy örömeire. Az iskola egy-egy szál virággal és CD lemezzel köszöntötte azokat a kórusvezetőket, akik az elmúlt 50 év alatt irányították a kórusok munkáját. Ismét két egykori diák következett ez után, akik 1992-ben végeztek nálunk, jelenleg énektanárok: Komáromi Szilvia és Felcser Judit. Rossini Macska-duettjét adták elő humorosan, sok-sok tapssal kísérve. Utánuk a nagykórus a Babylon és a Siya Hamba c. népszerű darabokkal köszönt el a közönségtől. Az ünnepi műsor zárásaként néptáncosok foglalták el a színpadot.

A Mátyás Iskolában mindig nagy hagyománya volt a néptáncoktatásnak az ének-zenei tagozaton. A nyolcvanas évek közepéig dr. Siptár Ernőné tanította táncot, tőle Kozmáné Schneider Mónika vette át, aki jelenleg is tanítja a diákokat.

A záró néptánc-blokkban alsó- és felső tagozatos tanulók, az iskolánk volt diákjaival együtt mutatták meg tehetségüket e nagyszerű, felejthetetlen ünnepi műsorban.

Törtély Zsuzsa

ZENGŐ ÉNEK A MECSEK ALJÁN

Az Andor Ilona Baráti Társaság (AIBT) Pécsváradon és Pécssett járt, hogy névadójuk emléke előtt tisztelegjen. Április 9.-én 111 éve, hogy a Mecsek lábainál ezer éve meghúzódó Pécsváradon a Szent Gellért utcában 9. gyermekként megszületett Adrigán Ilonaként **Andor Ilona** (1904 - 1977) a Ranolder Intézet majd a Leővey Klára Gimnázium Liszt Ferenc-, Edison- és Cohen díjas, érdemes és Kiváló Művésze, posztumusz Magyar Örökség díjas kar-

nagy, zenepedagógus, Pécsvárad posztumusz Díszpolgára.

A nevét viselő közösség már 2004-ben a 100. születésnap apropóján a Pécsvárad Várbarát Körrel karöltve emléktáblát helyeztet el a kora barokk szülőházban. Ebben az évben a szinte nyáris

napsütésben, a hangosan csicsergő madarakkal karöltve a **Kodály Nőikar** (karnagy *B. Horváth Andrea*) rögtönzött koncertet adott a megjelentek nagy örömeire a ház belső udvarán – először Kodály Zoltán Árva vagyok című műve – melyet Andor Ilona keze alá ajánlott a zeneszerző – szólalt meg, majd Bartók Béla Bolyongás és Tavasz című művei csendültek fel. Mindannyian meghatódtunk, hisz ezen a kis tornácon tehettem meg első lépéseit kislányként karnagyunk, tanárunk, ahol álltunk. A külső falon elhelyezett emléktábla megko-

szorúzása előtt a Várbarát Kör elnöke *Gállos Orsolya* szólt a megjelentekhez, a kórus itt Bartók Béla Ne hagyj itt, című művét énekelte, majd *B. Horváth Andrea* emlékezett az AIBTKK nevében. A koszorúzás után karnagy és kórusa Kodály Zoltán Folyik a víz, áll a part -

biciniumát közösen énekelte – ez volt Andor Ilona egyik kedvence, nem csak a pentaton dallam fel s le hullámzó szépsége miatt, hanem a veretes szöveg okán is.

Április 12.-én kora délután Pécsen a virágba borult Szent István téren a gesztenyefák alatt „sétáló” Kodály szobor – *Varga Imre* ihletett műve – koszorúzásával folytatódott a hétvégi program, melyen már részt vett a **Pécsi Leőwey Klára Női Kar** (karnagy: *dr. Szabó Szabolcs*) és a **Mecsek Nőikar** (karnagy: *Kertész Attila*) is. 4 – kor a Leőwey Klára gimnázium Dísztermében a három kórus örömmel néztek is beillő közös hangversenyre adott a szép számú lelkes hallgatóság részére. A hangverseny kezdeteként Andor Ilonáról és munkásságáról az időközben megbetegedett *dr. Várnai Ferenc* népzenekutató írását *dr. Szabó Szabolcs* olvasta fel, többek között az alábbiakat írta:

„Régi tisztelője vagyok Andor Ilonának a magyar

kóruskarnagyok egyik „királynőjének”. 1972-ben az Első Komló-i gyermekkórusok találkozóján még találkozhattam vele, mint egyetlen de igen értékes zsűritaggal. Észrevételei, tanácsai beépültek a találkozók szervező és értékelő munkájába. Érdekes és megszívlelendő tanácsokkal látta el a komlói fesztiválon vezénylő karnagyokat” – úgy, mint „ajánlatos sokat halkán énekelni vagy csukott szájjal könnyedén dúdolni. Az együttesen végzett hangképző gyakorlatok a gyengébb hangú énekeseket erőlködésre, prézésre kényszerítik. Ezt a tiszta éneklés legfőbb ellenségének nevezte. A rádióban szereplések, hangfelvételek kapcsán megjegyezte, hogy az abszolút tisztaság elérésére a mikrofonon a legjobb „tanítómester” és a kórusmunka legszigorúbb „ellenőre” Elmondta azt is, hogy a kórusban a karnagnak és az énekeseknek igazi munkatársi viszonyban kell lenniük egymással. A jelszó pedig ez legyen „egy mindenkiért, mindenki egyért”. Sokan tanúsítják, hogy ezt Ő valóban tökéletesen megvalósította. Kívánjuk, hogy emléke még nagyon sokáig maradjon fenn. A mostani kórushangverseny pedig töltse meg egyaránt a hallgatóság és a kórustagok szívét a kóruszene varázsával.”

Ezután következett maga a hangverseny, ahol a két pécsi kórus műsora felölelte a klasszikus és a XX. századi kórusirodalom gyöngyszemeit, míg a Kodály Nőikar műsorát elsősorban a 70 éve elhunyt Bartók Béla emlékének szentelte, tekintettel arra a tényre, hogy névadó karnagyuk Andor Ilona is elkötelezett tolmácsolója volt a zeneszerzőnek a Kodály művek mellett. A koncert jó hangulatát közös összkari számokkal is fokozták, így a **Pécsi Leőwey Klára Női Kar** és a **Mecsek Nőikar** Hajdú Mihály Fonóházi dalát adta elő *Kertész Attila* vezényletével nagy sikerrel – ezt annak idején a szerző Andor Ilonának dedikálta - a koncert befejezésekként pedig a Mecsek Nőikar az Andor Ilona Baráti Társaság Kodály Kórusával az Egyetem, begyetemet Kertész Attilával, a Cigánysiratót *B. Horváth Andrea* vezényletével zengték.

Dr. Szabó Szabolcs jó házigazdaként pár szóval köszöntötte a kórusokat, s mint a koncertnek helyt adó gimnázium volt pedagógusa kiemelte a kórustalálkozó fontosságát s azt a tény, hogy itthon is lehet utazni és megtalálni a módját a kötetlen muzsikálás örömeinek!

Végszó! Éppen Ilonka néni 111. születésnapján, április 9-én keresett meg és készítettem vele telefonos interjút Andor Ilona életéről és munkásságáról, valamint a 20 éve működő Andor Ilona Baráti Társaságról, a pécsváradi koszorúzásról, az április 12-i pécsi koncertről a Rádió 1 Pécs körzeti rádió Baranyai Muzik c. műsorába *H. Horváth László* szerkesztő. Az interjú aznap este le is ment adásba.

B. Horváth Andrea

A KAPOSVÁRI VIKÁR BÉLA VEGYESKAR

90 ÉVES JUBILEUMÁT ÜNNEPELTE FEBRUÁR 7-ÉN

Kilencven év minden aktívan működő együttes életében jelentős. Nem állapot, hanem érdem; méghozzá a tagok érdeme s mindazoké, akik képesek tenni a kórus mindenkori jelenéért és jövőjéért. A teljes alkalom szervezésében, rendezésében igyekezett kivenni részét a kórus tagsága mellett mindenki, akinek szívügye a vegyeskar sorsa. A rendezvény fővédnökségét Szita Károly, Kaposvár Megyei Jogú Város polgármestere vállalta.

Kaposváron, Dorottya nap környékén zajlanak hagyományosan a farsangi bálók. Az 1920-as évektől országosan alakuló Iparos Dalkörök mintájára Kaposváron '24 decemberében született meg az elhatározás, és a farsangi időszakban: 1925. február 7-én, napra pontosan 90 évvel a jubileumi hangverseny előtt léptek közönség elé. A Dalkör a II. Világháborúig férfikarkén működött. Hogy milyen műveket énekeltek, arról nincsenek följegyzéseink, de az akkori Kaposvár zenei élete, mindenképp mintául, egyben ösztönzőleg hathatott rájuk. Elég, ha Gelléri Emilre gondolunk, akit Tóth Aladár 1936-ban méltatott a Pesti Napló-ban, Händel Messiásának kaposvári előadása kapcsán.

„A tiszta zenei művelődés mozgalmába immár bekapcsolódik egy iskolai kórus is: a gimnázium 400 tagú vegyeskara, melynek széles látkörű vezetője, Gelléri Emil tanár pompás műsorokkal példázza, miképpen kell a serdülő lelkeket a legjobb muzsikával beoltani félművelt muzsikák fertőző baktériumai ellen.”

Az Iparos Dalárda az 1927-es XXI. Országos Dalostalálkozóról, Szegedről, díszes serleggel tért haza; 1934-ben Pécsért ért el első helyezést az Országos Iparos Dalosversenyen. Mindezek alapján feltételezhetjük, hogy az 50-60 fős Dalárda nemcsak „énekelgetni” járt össze, hanem komolyabb alkotásokat is betanulhattak.

A világháborúból sokan nem tértek vissza, de akik túléltek a poklot, folytatni akarták a munkát. 1945 után, Nyakas József tanár urat kérték fel, hogy szervezze újjá az énekkart. A fiatal, ambíciózus karnagy – akinek a Zeneakadémián olyan tanárai voltak, mint Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Ádám Jenő, Gárdonyi Zoltán – nagy lendülettel vett részt Kaposvár kóruséletének alakításában. Álma egy olyan vegyeskar volt, mely oratóriumok előadására is alkalmas. 14 évnél kellett eltelnie, mire az általa vezetett (immár) Kisipari Szövetkezetek Férfikara, a Szövetkezeti Leánykórus és a Liszt Ferenc Kamarakórus egyetlen vegyeskarrá állt össze, mint Szövetkezeti Vegyeskar. A Kaposvári Pedagógus Kórusvaló egyesülésük után, 1962-ben vették fel Vikár Béla nevét.

Zákányi Zsolt tanár úr 1964-ben vette át az együttes vezetését, és '66-ban már Országos Minősítőn vettek részt Kőszegen, ahol az akkori legmagasabb: „Arany koszorú” fokozatot érték el. Aki ismerte, tudja, hogy Zákányi tanár úr munkájában a minőség tisztelete első helyen állt, aki a pontosság, a tisztaság, a szép magyar beszéd iránti kérlelhetetlen igényességével kialakította a kórus elhivatottságát a magyar kultúra, ezen belül az énekkari kultúra ápolása és terjesztése iránt.

A rendszeres országos minősítők mellett már 1967-ben volt lehetőségük először külföldre utazni. A kórus 31 alkalommal vitte hírünket a világba.

1980-tól indultak a nemzetközi megmérettetések, Llangollennel. A mai napig 21 nemzetközi versenyen és fesztiválon szerepeltek, nem egyszer

több kategóriában. Eredményességüket két III., kilenc II. és tizenhárom I. helyezés, valamint két Nagydíj és tizenhét különdíj mutatja.

A Magyar Rádió kóruspódiumában 13 alkalommal szerepeltek. Megvalósult Nyakas tanár úr álma is, hisz az utóbbi négy évtizedben nem múlt el év, hogy legalább egy oratorikus művet ne szólaltattak volna meg, zenekari kísérettel.

Zákányi tanár úr misszióknak nevezte ezt a munkát. Külföldön büszkén, itthon alázattal szolgálni a magyar énekkari kultúrát. Művészi megoldás tekintetében a **Vikár Kórus** soha nem tett különbséget, hogy a Le Mans-i székesegyházban, vagy a szennai műemlék templomban énekel.

2000 novemberében e szavakkal dedikálta a 75

éves évfordulóra készült kiadványt és adta át a kórus vezetését: „Ludmány Gézának, utódomnak, az-

zal a reménységgel, hogy tovább ég a fáklya.”

A jubileumi rendezvény Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Nemzeti Együttműködési Alap támogatásával valósult meg. A helyszín, a Szivárvány Zeneház volt, ami a mostoha időjárás ellenére megtelt. Igyekeztünk mindenkit elérni – aki korábban énekelt a kórusban – net-en, telefonon, levélben. A zeneház előterében és a hangversenyteremben kiállítást rendeztünk a relikviákból, a fellelhető képekből. Sajnos a helyszűke miatt többen érezhették, hogy pont abból az időszakból van a legkevesebb kép, amikor ő is aktív tag volt. Készítettünk belső használatra egy gyűjteményt, mely az „örökzöld” műveket tartalmazza. A volt tagok számára ez részben ajándék, részben a koncert végi közös éneklés memória-frissítője volt.

Kóruspódiumában is megszólalt csakúgy, mint egy-egy nagyszerű verseny műsorán.

A testvérvárosok közül a francia Saint Sebastian-t idéztük Claude Debussy: Dieu! Qu'il la fait bon regarder c. franciásan szerelmes dalával.

A kilenc évtized alatt eltávoztak emlékére hangzott el Kodály Zoltán: Sirató éneke Bodrogh Pál versére. A jelenlegi vegyeskar végezetül Bárdos Lajos: Vékony deszka c. művét énekelte. Bárdos Lajos, a kórus számára írott műve az 1982-es Arezzo-i versenyre készült, Vikár Béla gyűjtötte népdalokra.

A jelenlévők örömmel fogadták a Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége KÓTA Díszoklevelét, melyet a jubiláló kórus kapott a magyar zenekultúra szolgálatában kifejtett kiváló munkásságáért.

Végezetül, együtt a volt kórustagokkal, négy

A jubiláló kórust a **Kodály Zoltán Központi Általános Iskola Kicsinyek Kórusa** köszöntötte Pécsiné Hauk Erika vezényletével, aki mind a mai napig a Vikár Kórus tagja. Ezután Szita Károly, Kaposvár Megyei Jogú Város polgármestere köszöntötte és megajándékozta az énekkart, majd dicséret okleveleket adott át: Száraz Erikának és Kacsokovicsné Kardos Erzsébetnek, akik a legrégebben énekelnek a kórusban, valamint Szentpáli Istvánnak, a kórus elnökének.

Az est műsor-összeállításánál szempont volt a történetiség, az emblematisz művek megszólaltatása és a változatosság: stílusban, karakterben. A **Vikár Béla Kórus Férfikara** két művel idézte a kezdeti korszakot: Egressy Béni – Petőfi Sándor: Talpra magyar! Farkas Ferenc: Csínom Palkó. Nyakas tanár úr emlékére Giuseppe Verdi: Rabszolgák kórusa hangzott el, a Nabucco c. operából. Az első Országos Minősítő Hangversenyen is megszólalt Claudio Monteverdi: Cor mio c. műve, melyet most kamarakórus adott elő.

Két mű idézte a nemzetközi versenyeket. Kodály Zoltán Ave Maria-ja, mely 1980-ban Llangollenben is elhangzott, a nőikari kategóriában, és Charles Villars Stanford: Beati quorum via c. műve, a 2013-as 14. Budapesti Nemzetközi Kórusverseny anyagából. Ezt követte Bárdos Lajos Ady Endre versére írott műve, az Új Vazul éneke, mely a Magyar Rádió

mű hangzott el: Bárdos Lajos: Szárnyas Szó, Michael Praetorius: Csengő hangú ének szól, Wolfgang Amadeus Mozart: Ave verum és Georg Friedrich Händel: Hallelujah. Az egész koncerten, zongorán közreműködött: Kardos Kálmán, aki feleségével együtt oroszlánrészt vállalt a Vikár Kórus sikereiből.

A nagyszerű élményt, hajnalig tartó beszélgetés tette teljessé.

Ludmány Géza

Források:

Márkus Kata: Kilencven éves Vikár kórus Somogyi Hírlap 2015. február 7.

dr. Kerekesné Pytel Anna: 50 éves a kaposvári Vikár kórus Kaposvár 1975.

Jónás Éva: 75 éves a Kaposvári Vikár Béla Kórus Kaposvár 2000.

Csupor László: Barangolás Kaposvár zenei múltjában Kaposvár 1992.

KÖRUSHANGVERSENY A SZERVITÁKNÁL: IMÁK ALKONYI HARANGSZÓRA

Az olaszországi Corale San Salvatore (karnagy: Giovanni Bortoli) és a Kollár Éva vezényelte Budapesti Monteverdi Kórus adott egyházzenei hangversenyt a Budapest-belvárosi Szent Anna (szervita) templomban május elsején.

A műsor különféle különlegességeket tartogatott a templomot megtöltő közönségnek. Először is néhány magyar klasszikust, a **Monteverdi Kórus** magával ragadó előadásában. A 20-21. század klasszikusait, kortársainkat, akik a maguk klasszikussá érett és mégis eleven stílusában mondják el örök és mindig aktuális mondandójukat. A nyitó kórusmű (amelynek címét írásunk címéhez kölcsönöztük), az Ima alkonyi harangszóra, Szőnyi Erzsébet kompozíciója az utóbbi évek terméséből. Ez a mű a hangverseny mottójául is szolgálhat, hiszen egymagában olyan idő- és térbeli távlatokat mutat fel és foglal egységbe („milánói” himnuszról csíkszentdomokosi folklórig, kolostortól paraszt-otthonig, a középkor melódiavilágától mai harmóniáig), amilyeneket a koncert műsorának egésze azután bejár. Nagy lelki távlatokat is egységbe foglal, befelé forduló zsolozsmától a kompozíciót záró himnikus kitarulkozásig. Másodikként Bárdos Lajos Liberája hangzott el, ez a liturgikus szövegre írott, ám drámai-érzelmi szélsőségeivel a liturgikus kereteken kívül maradó, nyolcvan év előtt íródott és mindig „modern” motetta. A Monteverdi Kórus előadásában meggyőzően szólaltak meg drámai csúcspontjai, ha-

lálharangjai, könyörgő pianói, egészen az üdvösségremélő fényes dűrzárlatig. A magyar kórus műsorát azután Csemiczky Miklós a zenei feldolgozás jellegében is liturgikus Pater nosterre zárta, itt is, mint előbb, plasztikus, a zene lineáris és vertikális dimenzióit mindig áttekinthetően és tisztán megjelenítő, nagy érzelmi skálát érzékenyen közvetítő előadásban.

Az olasz vendégkórusnak, amely az észak-itáliai Susegana városából érkezett, másfajta erényei vannak, mint vendéglátóiknak: a műveket a deklamálás felől közelítő interpretáció, telt és erőteljes hangzás, markáns magasságokkal és imponáló mélységekkel.

Műsoruk is másfajta különlegességekkel szolgált, hiszen különböző korok és különböző nemzetek zenéit vonultatták fel, a középkortól napjainkig. A művek keletkezésének időrendjében haladva: elhangzott egy középkori lauda – egy hajlékony melodikájú, drámatikus-felelgetős szerkezetű „oratórium” unisono kóruszólalmokon. Egyszerűségében is az est programjának hatásos záró száma volt (legalábbis a meghirdetett programé, hiszen „ráadás” követte). Két nevezetes késő reneszánsz kompozíció (Victoria: Ave Maria, Allegri: Miserere) mellett az előadók a zenetörténet fővonalától távolabb maradó szerzőket (vagy termésükből a fővonalától távolabb eső műveket) szólaltattak meg. Közülük többen is az egyházi zene 20-21.

századi specialistái, mint a belga papzeneszerző Jules Van Nuffel (1883–1953) és az olasz Domenico Bartolucci bíboros (1917–2013, évtizedeken át a Six-

tus-kápolna kórusvezetője; ezen az estén két művét is megismerhettük), vagy honfitársa, az 1961-es születésű Gianmartino Durighello. Az ő Exsulta filia kezdetű, megragadó communioja is tanúsítja, a hagyományosabb zeneszerzői eszköztár egyáltalán nincs kimerülőben, mint ahogy a liturgikus előírások-elvárások követése ma sem gátolja az avatott mestert friss és eredeti mondanivalójának megfogalmazásában. A romantika korát Gounod (Tenebrae factae sunt) és a korai Kodály (Stabat mater) képviselte az összeállításban. Jó hallani, hogy például utóbb említett, mindössze nyolcüteményi strófikus tétel – amely szerzőjét idézve „érdemen felül” terjedt el és vált népszerűvé – milyen meggyőző erejű ebben az európai kontextusban. (Ráadásként a két kórus: olasz vendégek és magyar vendéglátók közösen is megszólaltatták.) Bízást a romantikusokhoz sorolható még az est programjában Pablo Casals Salve Regina-ja.

A műsor egy másik vonulatát képviselték a vallásos szövegű, olasz nyelvű kompozíciók, a már említett lauda, azután a 17. századi Angelo Berardi, valamint megint csak egy kortársunk, a sokműfajú Riccardo Giavina egy-egy műve. Ezek sorába illeszkedett a másik ráadás az egyesített kórusral, az ugyancsak kortárs Giuseppe de Marzi: Signore delle cime (Az Alpok éneke) című, nálunk is egyre népszerűbb, bensőséges halotti imája.

A hangverseny minden műve után felharsant a (jól megérdemelt) taps, amely persze meg-megtörte az imádság áhítatát, mintegy a mondanivaló elé sorolva a teljesítményt; a tetszésnyilvánítás e formáját egy időben kerülni igyekeztek, vagy legalább mérsékelni (a koncert végére hagyni) a hazai templomokban. A két karnagy és kórusaik odaadó munkája viszont elérte igazi célját: körbetekintés az Alpok magaslatairól, az európai (széles értelemben vett) egyházzeneire, közöttük néhány magaslatra is; és a zene közvetítésével égre emelt tekintet, alkonyi harangszóra – ezzel és így módon gazdagodhatott a hallgatóság a szervitáknál, az olasz és magyar énekar közös hangversenyén.

Köteles György

RÓMÁBAN A TAVASZ IS SZÉP...

A Komlói Pedagógus Kamarakórus koncertútjáról

Nemrégiben tért haza Rómából a **Komlói Pedagógus Kamarakórus** – eleget téve egy kitűnő, 40 tagú, jubiláló fúvós zenekar meghívásának.

A zsúfolásig megtelt hatalmas előadóterem hálsán fogadta a közös produkciókat: Verdi operáinak részleteit (Nabucco; A Lombardok), illetve Beethoven Örömdáját.

Nem volt könnyű eleget tenni a feladatnak, hiszen a nagy hangerő után a Komlói Pedagógus Kamarakórus következett – csakis a cappella – da-

a város központjában lévő, kiváló akusztikájú, impozáns Ágoston-templomból maradandó élménnyel folytathattuk utunkat – a lelkes hallgatók itt is felállva köszönték meg éneklésünket. Különösen Mendelssohn 43. zsoltára és Rachmanyinov Bogorogyice Gyévo-ja érintette meg a jelenlévőket.

Külön öröm volt számunkra az is, hogy a rendelkezésünkre álló rövid időben láthattuk Rómaleghíresebb nevezetességeit; nem maradtak el a spontán éneklések; és még a Vatikáni Rádió szerkesztőjének kérésére riport is készülhetett.

A hazafelé vezető útra is jutott látnivaló: Orvieto dombjának tete-

rabokkal. Mind az olasz, mind a magyar nyelven előadott kórusművek (Rossini: Tarantella; Kodály: Esti dal; a spirituálék stb.) nagy sikert arattak. Ezt a tényt igazolta a felállva tapsoló közönség.

Meghívóink még egy hangversenyt szerveztek:

jén magasodó katedrális, a régi pápai székhely csodálattal töltött el mindnyájunkat. Dalaink vissza-visszacsengtek a boltívek alól; valamennyiünkben erősítve az érzést: Róma és környéke tavasszal is nagyon szép...

Szabó Szabolcs

PEDAGÓGUSKÓRUSOK TALÁLKOZÓJA

A barokk jegyében Ajkán

Huszonkét hazai kórus részvételével június 20-án Ajkán tartották meg az idei pedagóguskórusok találkozóját. Az évenként szokásos összejövetel mára hagyománnyá vált. A tanárokból álló honi kórusok ezen a nagy seregszemlén hangversenyeken mutatkoznak be, és szereznek szakmai tapasztalatokat egymástól. Az ez évi találkozót a barokk szellemiség jegyében rendezték, ezért a megszólaltatott művek közt barokk zeneszerzők alkotásai is helyet kaptak.

Az esemény rendezője a Pedagóguskórusok Országos Társasága, Ajka Város Önkormányzata és az Ajkai Pedagógus Női Kar volt. A hangversenyek 16 órától négy színhelyen folytak: a Nagy László Szabadidő Központban, a helyi evangélikus templomban, a Tósokberéndi Szent István király-templomban és a Bánki Donát Szakképző Iskolában. Fővédnök Schwartz Béla ajkai polgármester, védnök Galló Istvánné, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke, Polgárdy Imre, a Veszprém megyei Közgyűlés elnöke, dr. Mindszenty Zsuzsanna, a KÓTA elnöke és dr. Tóthpál József, a Magyar Muzsikus Fórum elnöke volt.

A Nagy László Szabadidő Központban a szombathelyi Pedagógus Vegyeskar, a vásárosnaményi Liszt Ferenc Vegyeskar, a sárvári

Pedagógus Női Kar, a jászberényi Palotásy János Vegyeskar és Pápa Város Bárdos Lajos Vegyeskara énekelt. A tósokberéndi templomban hat együttes mutatkozott be: a balatonfüredi Schola Kamarakórus, az érdi Szirmok Női Kar, a budapesti Fasang Árpád Vegyeskar, a tiszaföldvári Pedagógus Női Kar, a budapesti Zrínyi Miklós Vegyeskar és a mátészalkai Ádám Jenő Pedagóguskórus. A Bánki Donát Szakképző Iskola további öt kórusnak adott bemutatkozási lehetőséget. Itt a szekszárdi Liszt Ferenc Pedagógus Kórus, a fertőszentmiklósi Pedagógus Női Kar, a soproni Liszt Ferenc Pedagógus Énekkar, az ajkai Pedagógus Női Kar és a hajdúböszörményi Daróci Bárdos Tamás Vegyeskar énekelt. Az evangélikus templomban az Abaúji Pedagógus Kórus, a debreceni Maróthy György Pedagóguskórus, a komáromi Vox Femina Női Kar, az Érsekvadkerti Pedagóguskórus, a szegedi Szeghy Endre Pedagógus Női Kar és a gyöngyösi Cantare Városi Vegyes-

kar mutatkozott be.

Igazágtalanok lennének, ha kiemelnék a kórusok produkciói közül egyeseket, mert igazából ennek az összjövételnek az volt a célja, hogy a pedagógusok a kóruséneklésben rejlő nevelési és zeneesztétikai lehetőségeket kamatoztathassák, kölcsönösen megfigyelhessék a többiek produkcióit is, és összevethessék a saját kórusuk teljesítményével, egyúttal a pedagógustársadalom összetartozás-érzését erősítsék.

Ezen kívül például elhangzott olyan, előadásnak is beillő eszme-futtatás a barokk stílusról – ezt ép-penséggel dr. Tóthpál József, a Magyar Muzsikus Fórum elnöke mondta az evangélikus templombeli helyszínen –, amely a dalostalálkozó értékét tovább növelte.

De túl a nem titkolt pedagógiai szándékon, igazi felemelő zenei élményben is részük lehetett azoknak, akik nem valamelyik kórus tagjaként, hanem csupán hallgatóságként, nézőközönségként vettek részt ezeken a hangversenyeken. Bár egyes helyszínek befogadóképessége igencsak korlátozott volt – mint például a csodás környezetben lévő, 1786-ban épült, kis dombon álló ősi, kazettás mennyezetű evangélikus templomé –, ahová alig-alig fért be a helyi hallgatóközönség, de a zenei élmény, a korhú

templombelső és az épített külső környezet – az evangélikus templom tőszomszédságában, másik dombtetőn áll az ugyancsak takaros külsejű református templom, mellettük a gondosan rendben tartott helyi művelődési ház a hozzá tartozó emlékparkkal, számos, Ajkához kötődő híresség emléktáblájával –, nos ennyi egymást erősítő szép élmény igazán vonzó helyszínné varázsolta ezt a köz-tudatban eddig tévesen szürke bányászvárosnak tartott Ajkát.

A zenei kínálat, a kórusok repertoárja is gazdagságról árulkodott. A barokk szerzőkön kívül valamennyi stíluskorszakból merítettek a fellépők. Külön örvendetes, hogy a jelen kori magyar zeneszerzők kórusművei is szerepeltek az „étlap”-jukon, sőt még egy magyarországi bemutató is helyet kapott az előadott művek közt: a kitűnő színvonalon éneklő szegedi Szeghy Endre Pedagógus Női Kar Tillai Aurél Venite Adoremus Dominum című új négytétéles kórusművét szólaltatta meg. A bemutatón jelen volt a szerző is, akit virággal köszöntöttek.

A négy helyszínen zajló hangversenyeket a késő délutáni szabad-téri záró hangverseny tette fel az í-re a pontot, amelynek még a nap-sugaras nyári időjárás is kedvezett. Az evangélikus templom tövében lévő tágas téren, a városközpontban az egyesített – közel 750 fős – kórus Bárdos Lajos: Istené az áldásával, és – fűvőszenekari kísérettel – Händel híres Hallelujájával koronázta meg az idei ajkai pedagóguskórus-találkozót.

Kocsis Klára

The Sound of Europa - CD

Az elmúlt évben egy komolyzenei kiadó egész Európát átfogó zenei pályázat keretében vállalta, hogy egy lemezen jelenteti meg minden nemzet legjellemzőbb kórusművét. Erre a pályázatra csak komoly minősítéssel rendelkező kórusoknak lehetett pályázni, s csak azoknak, akik már nemzetközi versenyeken elért eredményeiket tekintve is, komoly kórusnak bizonyulnak.

Székesfehérvár legnagyobb meglepetésére és örömeire, a CD-re,

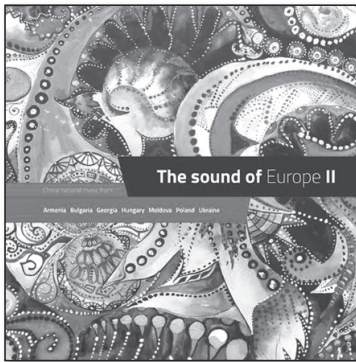

egyetlen magyar kórusként, a *Zemlényi Katica* által vezetett **Vox Mirabilis Kamarakórus** került fel, a Badeni Nemzetközi Kórusverseny egyik kötelező művével, egy magyar népdalcsozor összeállításával. Azért is szokatlan, és kiemelkedő ez az elismerés, mert őket általában inkább egyházzenei fesztiválokon lehet megtalálni. Számos siker érte már a kórust, de ilyen megtiszteltetés még nem.

2015. május végén jelent meg a *The Sound of Europa CD*, amely tartalmazza Európa nemzeti kórus muzsikáját. A CD-n megtalálható felvételek többek között Örményország, Bulgária, Grúzia, Moldova, Lengyelország, Ukrajna és Magyarországról vannak.

A kórusművek az adott országokra jellemzőek, a résztvevő kórusok földrajzi változatossága, különböző zenei stílusa és a kórusok összetétele (vegyeskar, nőikar, férfikar, gyermekkórus) adja a CD specialitását.

Többnyire nemzetközi szinteken komoly eredményeket elért amatőr kórusok felvételeit választották, de van a CD-n profi kórus is, pl az ukrainai Bortniansky Kórus vagy a Lengyel Zeneakadémia

Kórusa illetve az Örmény Nemzeti Rádió és TV Kórusa is.

Ennek a CD-nek a borítója is művészi munka, hiszen a Kisinyovi Művészeti Főiskola tanára, Olimpiada Spatari és diákjai festették, mintegy jelezve Európa színes zenei, művészeti összetételét.

A CD-t az Európában található „Chórtownia Federation” alapítvány adta ki, ezzel is közelebb hozva Európa keleti népeit. Ez a Kóruszövetség összefogja, koordinálja az európai kórusokat, több, mint 850 együttes tartozik hozzá. Megjelenítik a hírportáljukon a kórusokat, eredményeiket, műsoraikat és a koncerteket is. Támogatják a nemzetközi kóruscsere fellépéseket is.

Terveznek egy nemzetközi CD lemezbemutató koncertet is Európa valamelyik nagy városában.

Zemlényi Katica – művészeti vezető, karnagy

SAMU KATALIN EMLÉKEZETE

Május végén volt egy éve, hogy elhunyt **Samu Katalin** karnagy, zene-tanár, az egykori **Pelsőci Nőikar** vezetője. Halálának első évfordulóján Pelsőcön emléktáblát avattak tiszteletére.

Samu Katalin 1935 szeptember 16. Rimaszombatban született, Samu István -református lelkész és Koskó Lenke – kántor második lányaként. 1940-ben édesapja Pelsőc község (a történelmi Gömör vármegye székhelye) lelképásztorává vált. Samu Kati ekkor került Pelsőcre, majd halálaig itt élt és tevékenykedett.

Önéletrajzából idézek:

“Súlyos gerincrendellenességgel születtem, melyet Brünmben, Budapesten, majd végül Pozsonyban próbáltak sok-sok szörnyű operációval gyógyítani, sajnos nagyon kis eredménnyel. Az utolsó vizsgálaton Červenšansky professzor azzal adta a kezembe a két mankót: “Én tudom, hogy Te így is meg fogod állni a helyedet az életben!” Hát én igyekeztem!”

Samu Katalin egész életét a kultúra oltárára helyezte. Szigorú és maximalista tanár, karnagy volt. Egész lényével egy programot képviselt, egy kemény kiképzést, pihenők nélkül, kevés dicséző szóval. A próbák, az órák időpontja és fegyelmzett munkája szent volt számára és ezt soha nem felejtette el hangsúlyozni. Hosszútávra dolgozott: Úgy tanított, hogy az évtizedekre rögzüljön. Mindig naprakész volt. Gondoskodott arról, hogy tanítványai, nevelteji, énekesei a legújabb kiadványokból, kottákból, könyvekből tanulhassanak. Mindig tudta, hogy pártfogoltjait hová kell továbbterelni. Hajthatatlan, kompromisszumokat nem ismerő, örök nevelő volt. Előtte nem volt zárt ajtó, nem ismert lehetetlent. Rendszerességre, áldozatkésztségre tanított. Felelősségteljes, erkölcsös és értékes életre, kemény munkára nevelt.

Ösztönösen tudta, hogy a felvidéki magyarság szellemi élete, kultúrája nem engedheti meg magának az áltevékenység és félmunka luxusát. Fáradhatatlanul ment a haladás, a művelődés, a fejlődés útján.

Aktív évei alatt Pelsőcön megfordult a magyar zenei élet krémje. (pl. Kocsis Zoltán zongoraművész, karmester, Szabó Dénes karnagy) Pelsőc több ízben otthont adott a Bárdos Lajos zenei heteknek. A Pelsőci Nőikar beutazta Közép-Európát. Tevékenységét számos zenész, karnagy, zeneszerző kísérte figyelemmel. A pelsőci hölgyeknek kórusműveket írtak és ajánlottak.

2008 - Kassa megye elnökének kitüntetését vehette át, 2012-ben a CSEMADOK (Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kultúregyesülete) Életmű díjjal jutalmazta.

Életművével felírta Pelsőcöt és környékét a magyarság kulturális térképére.

Legtöbb tanítványából tanító, nevelő lett, sokan a Kassai Konzervatóriumon végeztek, s nagy büszkesége 6 tanítványa, akik főiskolai/egyetemi diplomával lettek hivatásos zenészek.

Berkesi Sándor így emlékszik rá:

“Azt gondolom, hogy Mindannyiunkszámárapél-da Kati fantasztikus munkabírása, fanatikus munkakedve, kitartása, szolgáló élete. És mindezt azzal az elesett testiségével! Emlékét sokan így őrizzük.”

Ambrus Ferenc, kultúr-szervező (Rozsnyó) írásából idézve:

“Samu Kati a Sajó völgyének egyik legnagyobb lelkű magyar embere volt.

(...) egy hazug, majd tisztuló, de egy idő után újra zavaros gömöri világnak volt évtizedeken át tisztánlátó, jó embere. (...) sok-sok éven át igencsak szegényebbek lettünk volna önelküle itt a gömöri bányavidéken.”

A Pelsőci Nőikar utódja - az emléktábla-avatást

kezdeményező és megszervező - **Korona Énekegyüttes**. Az együttes 2012 Karácsonyán alakult. Alapítótagjai a néhai Pelsőci Nőikar oszlopos tagjai, vezetőjük Samu Katalin tanítványa, *Tömöl Gabriella*. A jelenleg 18 fős kórus évente 20-25 alkalommal lép közönség elé. Énekszóval gazdagítják Pelsőc környékének minden jelentősebb, javarészt magyar rendezvényét, ünnepeit. Rendszeresen szerveznek továbbképzéseket, hangversenylátogatást, nagy hangsúly fektetnek a fiatal tehetségek felkarolására. Eddigi legnagyobb rendezvényük a májusban megszervezett énekestalálkozó volt, ahol a környék több mint 250 énekesét gyűjtötték össze és hívták közös dalos délutánra.

Tömöl Gariella, karnagy

Népzene Szó

NÉPDALKÖRÖK, PÁVAKÖRÖK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK OLDALA

“A néphagyomány tart meg bennünket magyarnak, s a nemzetközi műveltség tesz bennünket európaivá. Ha azonban csak az európaiságra törekszünk, lehetünk nagyműveltségű népek, de minnél hamarabb megszűnünk magyarnak lenni.”

Györffy István

NÉPZENEI MINŐSÍTŐ JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYÉBEN

A Nemzeti Művelődési Intézet és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei KÓTA népzenei minősítő hangversenyt szervezett a szolnoki Vásárhelyi Pál Közgazdasági, Egészségügyi és Idegenforgalmi Két Tanítási Nyelvű Tagintézményben 2015. április 25-én, ahol négy aranypáva-díj, nyolc arany, és sok-sok kiváló és dicséretes eredmény született. Több éve szervezünk e helyszínen térségi és országos találkozót, melyre egyre inkább igény mutatkozik. A találkozó 9.30-kor kezdődött és délután 15.00 órakor ért véget. Először a térségi minősítést kérő szolók és együttesek léptek fel. Ezt követően a zsűri értékelt és kihirdette az eredményeket. Déltől az országos minősítőre jelentkezők következtek. A szépen berendezett, színpaddal ellátott tornacsarnok megtelt a népzeneért rajongókkal és maguk az együttesek is meghallgatták egymás produkcióit. Szakmailag és hangulatában is kiemelkedő rendezvény volt, melyet a zsűri egyénenként is értékelt, amennyiben azt az együttesek vagy szolók igényelték.

A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége felhívásához kapcsolódva a 18. ciklusban meghirdetett népzenei minősítő hangversenyre 25 fellépő érkezett megyénkből, valamint Hajdú-Bihar és Bács-Kiskun megyéből.

A térségi minősítések eredményei:

Kiváló fokozat

MURZSA LILI BETTINA, Szolnok
szakmai vezető: *Dr. Lengyel Erzsébet*
SZERENCSI ZSUZSANNA, Tiszakécske

szakmai vezető: *Vindeizen Éva*

POCZAI BOGLÁRKA,
Törökszentmiklós
szakmai vezető: *Szűcs Evelin*

ARANYMÁLINKÓ EGYÜTTES,
Tiszakécske
szakmai vezető: *Szerencsi Zsuzsanna*
MAGYARVÁROSI NÉPDALKÖR,
Gyula
szakmai vezető: *Kiss Ferenc*

Dicséretes fokozat
BENCZE ÉNIKŐ, Újszász

JÁSZKUN CITERAZENEKAR, Szolnok
szakmai vezető: *Völgyi Viktor*
HAGYOMÁNYŐRZŐ NÉPDALKÖR, Öcsöd
szakmai vezető: *Enyedi Sándorné*
FEHÉR AKÁC NÉPDALKÖR, Jászfényszaru
szakmai vezető: *Horváthné Gerőcs Gabriella*
SZIVÁRVÁNY KÓRUS, Tiszagyenda
szakmai vezető: *Borbély Mihályné*

Az országos minősítések eredményei:

Aranypáva-díj fokozat

SZERENCSI ZSUZSANNA, Tiszakécske
BALLA TIBOR, Kunszentmárton
SZENT ISTVÁN RÓMAI KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA LIETO ÉNEKEGYÜTTESE, Tiszajenő
szakmai vezető: *Skorkáné Homoki Henriette*
SZIVÁRVÁNY CITERAZENEKAR, Mezőtúr
szakmai vezető: *Csider István*

Arany fokozat

PÁSZTOR NOÉMI, Tiszajenő
szakmai vezető: *Skorkáné Homoki Henriette*
SZARVÁK MELITTA, Tiszajenő
szakmai vezető: *Skorkáné Homoki Henriette*
BORBÁS RÉKA, Jászapáti
szakmai vezető: -
SZEKERES ÁGNES, Újszász
szakmai vezető: *Vindeizen Éva*
FÜLÖP NORBERT, Kunszentmárton
szakmai vezető: *Balla Tibor*
BOKRÉTA ÉNEKEGYÜTTES, Hajdúsámson
szakmai vezető: *Pál Jánosné*
JÁSZAPÁTI ÉS VIDÉKE ÁFÉSZ KUNRÁTH SÁNDOR PÁVAKÖR, Jászszentandrás
szakmai vezető: *Kökény Györgyi*
MUSKÁTLI NÉPDALKÖR, Jászapáti
szakmai vezető: *Fodor Dénes*

Ezüst fokozat

PELYVA JÁNOS, Jászapáti
szakmai vezető: *Fodor Dénes*

Bronz fokozat

VITZENLEITER BETTINA, Újszász
szakmai vezető: *Vindeizen Éva*
NÉMETH JÓZSEF, Jászapáti
szakmai vezető: *Fodor Dénes*

– mint, ahogyan minden alkalommal – elénekeltük a „Jászkunsági gyerek vagyok” című népdalt, mellyel méltón fejeztük be a népzenei minősítő hangversenyt.

Ezzel a hangulattal érkezett számos fellépő, a megyei KÓTA vezetősége és irodánk munkatársa a 45. születésnapját ünneplő Szol-

Népzenei Minősítő

Szivárvány Citerazenekar, Mezőtúr

Külön gratulálunk a mezőtúri Szivárvány Citerazenekarnak, hiszen e napon nyerték el 10. Aranypáva-díjukat, számos Aranypáva nagydíj, közösségi és városi elismerések mellett.

A rendezvény végén a zsűri elnöke Kovács László népzeneész, hangszerkészítő, népzene oktató, a Népművészet Ifjú Mestere citerajátékára

noki Népdalkör gálájára.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a minősítések sorában a kunhegyesi népzenei hangverseny és a vele egybekötött XIX. Jászkun citeratalálkozó következett, mely 2015. május 16-án (szombaton) – 36 fellépővel – került megrendezésre a kunhegyesi –Szentpéteri-né Lévai Mária igazgató asszony által vezetett – Ilosvai Varga István Városi Művelődési Központban.

Dr. Lengyel Erzsébet
KÓTA megyei titkára

SZUBJEKTÍV UTÓHANG - ÉISZN 2015 SZEGED

A ZeneSzó előző számában olvashatták *Fagler Erika* karnagy, a Szeged Városi Kórus Egyesület ifjúsági munkacsoport vezetőjének korrekt beszámolóját a fenti rendezvényről. Megköszönve a nagyszerű híradást, és megköszönve aktív segítségét, engedjenek meg egy kis áttekintést más szemszögből. Beszámolómm nem a három nap kronológiáját követi.

A KÓTA Ifjúsági Bizottsága szerteágazó tevékenységének egyik legfontosabb produktuma a minden esztendőben más városban megrendezésre kerülő Éneklő Ifjúság Szakmai Napok és Koncertek elnevezésű (ÉISZN) programsorozat. Jó dolog tervezni, elgondolni, hogy az adott évben milyen évforduló adhat támpontot, vagy a kiválasztott település, város éppen akkor milyen kerek évfordulót ünnepel. Jó dolog azután arról tervezgetni, kiket volna jó előadónak felkérni az előadásainkhoz. Nagyszerű dolog konzultálni a helyi szervezőkkel például arról, ők mely kórusokat ajánlják fellépőnek, illetve kik azok a tanárok, akik bemutató óra megtartására vállalkoznak. Összeállítani a programot, megírni a felkérő leveleket, kiválasztani a szállást – és így tovább. A kedves olvasót nem akarnám untatni, csak megpróbáltam ízelítőt adni abból, mi is történik ilyenkor – különböző szinteken. Mert minden város más. Volt, ahol valóban megnéztük a szállást előre, jó lesz-e – és volt, ahol – vesztünkre – nem... Van, ahol rengeteg kitűnő kórus működik, alig lehet választani, ki lépjen fel, és így tovább. De mindegyikre igaz: boldogsággal tekintek vissza a 2005 óta életre hívott rendezvényeinkre és szeretettel emlékezem a létre hozásban segítő kulcs emberekre: Baja – *dr. Makkai Gézáné*; Debrecen – *Pallagi Etelka*; Szolnok – *dr. Lengyel Erzsébet*; Tatabánya – *Tata – Sárközyné Pomázi Ágnes*; Nagykanizsa –

Ráczné Bella Cecília; Tapolca – *Vighné Varga Odett*; Miskolc – *Kaveczki Márta*; Győr – *Sipos Tamásné*; Székesfehérvár – *Hartyányi Judit és Kneifel Imre*.

Így azután el is érkezünk Szegedre, ahol igazán professzionális helyi alkotótársunk volt *Száz Krisztina* személyében, aki a Városi Önkormányzat zenei szakreferense. Rengeteg ötlettel, abszolút perfekcionizmussal, korrekt egyeztetésekkel épített hidat a Szeged Városi Kórus Egyesület és a KÓTA közé. Szaktudása mellett szívét-lelkét is beleadta a munkába, fáradhatatlanul. Nagyon köszönöm neki azt is, hogy megértette: ez a rendezvény elsősorban a város és a környék énektanárainak szól. Jöjjenek minél többen, hallgassák a nagy előadók előadásait, épüljenek ebből a továbbképzésből. Száz Krisztina is felhívta figyelmünket arra, amire bizottságunk tagja, *dr. Kerekesné Pytel Anna* is: bizonyos paragrafusok lehetővé teszik, hogy 5 kreditpontot kaphassanak a résztvevők, amennyiben eleget tesznek a feltételeknek. Bizonyára ez is aktivizálta a tanár kollégákat, mert szerencsére jó sokan voltunk.

Rendezvényünk tele lett újdonságokkal. Mindjárt az első estén a városi körutazás a kisvonattal. Ilyen új kezdeményezés az is, amelyet 2014-ben vezettek be: az Éneklő Délután. A Karolina Iskola Szent György termében – egy csodálatos ízléssel kialakított helyen, egymásnak és a szülőknak,

2016-os Bartók év valamely rendezvényén.

Ugyancsak a csodálat kategóriájába tartozik Rozgonyi Éva tanárnő, Liszt- és Bartók-Pásztor-díjas karnagy előadása, amelyet Bartók női-karai kapcsán tartott. Felkészülés a legalapossabbnál is alaposabban. Átgondoltság. Alázat. Kozmikus mélységek és magasságok. A zárkózott, csonthéjjal védett zeneszerző –

hozzátartozóknak énekeltek a gyerekek. Minden produkcióhoz több iskola kórusa állt fel. Mind a gyerekek, mind a közönség láthatólag nagyon élvezte mindezt. Közben azon töprengtem, milyen jó ürrüget lehetne lenni arra, hogy e rövidke műsorokat az együttesek kétszer is elénekeljék... Rendkívül kedves, mondhatni gyermekbarát ötlet volt az is, hogy a hangverseny után, a résztvevők előbb egy 80-as számot alakítottak ki önmagukból, majd a levegőbe röppent 80 darab luftballon, a 80 éves szegedi Éneklő Ifjúság tiszteletére. Ez is igazán emlékeztetessé teszi a gyerekek számára ezt az évfordulót.

Köszönjük a meglepetésként kapott mini-koncerteket is. Pénteken este a Karolina Iskola kápolnájában a Lázár Tamás vezette **Partiscum Kamarakórus** nagyszerű fellépését, vasárnap reggel pedig a Varjasi Gyula karnagy úr kezei alatt csodálatosan megszólaló **Lassus Kamarakórus**ét.

Ezen a hétvégén egészen friss volt fájdalomunk a nagyszerű, melegsívű énektanár – karnagy, Kleebberg Strohmayer Mária halálhíre kapcsán. Mária az ELTE TFK majd BTK Zenei Tanszékének módszertan tanára volt, anyaiskolájában, a budapesti Bárdos Lajos Általános Iskola és Gimnáziumban pedig évtizedeken át működött, mint a Zeneakadémia gyakorlatvezető tanára. Nemzedékek mentorát, a Kodály-ügy törhetetlen képviselőjét búcsúztattuk el mi is a Karolina kápolnában: egy verssel és Dona nobis pacem – kánonunkkal.

Számomra mindig a legfelemelőbb érzés, amikor az általam nagyon tisztelt és szeretett emberek igent mondanak valamely felkérésemre. Óriási dolog volt, hogy *Párkai tanár úr* lejött Szegedre és előadást tartott Bartók férfikari műveiről! *Párkai István* Kosuth-díjas Erdemes Művész, a Nemzet Művésze. Az idő szorította, ezért még koncentráltabb volt, mint általában. Előadását felvételekkel is illusztrálta, sőt meg is énekeltetett bennünket – olykor a rosszul apreciált tempóvételünket finoman, de határozottan kiigazítva. Nagyon remélem, hátha lesz alkalomunk ezt a 30 perces előadást az eredeti, 45 perces terjedelmében, sőt azt meghaladva meghallgatni a

lángelme bensőséges érzelmi világának megpillanthatása. A szépség felmutatása. Rozgonyi Éva tanárnő előadásának fantasztikus illusztrátorai voltak a **Bartók Nőikar** tagjai, karnagyuk, *dr. Ordasi Péter* Liszt-díjas karnagy vezetésével. Köszönjük szépen!

Ilyen előadások után én mindig új erőre kapok hétköznapi munkámban. Ismét meglátom a távolabbi célokat, amelyek a hétköznapi nehézségek fölé tudnak emelni. Remélem, más kollégák is így vannak ezzel! Kutatni, gondolkodni, zenét hallgatni, olvasni – gyönyörű örökös tennivalók. Ilyen karnagyhozállással talán egyre magasabb lehet a gyermekkori hangversenyek színvonala is.

Örültem annak, hogy hallhattam *dr. Tóth Péter* és *Gyüdi Sándor* kitűnő előadásait, *Fagler Erika* és *Erdős Kinga* beszélgetését. Örültem, hogy hallhattam énekelni a SZTE JGYPK kitűnő formában lévő **Argentus Vegyeskarát** *dr. Kovács Gábor* karnagy vezetésével. Ők *dr. Tóth Péter* Erkel- és Bartók- Pásztor-díjas zeneszerző, a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Kar dékánjának előadását illusztrálták. Milyen jó, hogy a Szakmai Napokon az Egyetem is képviseltette magát! Gyüdi Sándor Liszt-díjas karmester, karnagy, a Szegedi Nemzeti Színház főzeneigazgatója. Egyben a Szeged Városi Kórus egyesület elnöke. Élvezetes előadásában hangot adott annak, hogy jó, ha a professzionális zenészek az amatőr kórusmuzsika művelői felé is fordulnak – ő sokkal szebben fogalmazott. Ragyogó, hogy ő maga pontosan ezt teszi, erre az összekapcsolódásra személyében mutat ragyogó példát!

Örültem a jó bemutató óráknak – *Molnár Andrea* tanárnő, *Diamant Ágnes* tanárnő és tanítványaik kitűnő bemutatkozásának. Köszönjük a kóruspróbát *dr. Dohány Gabriellának* és **Tömörkény Leánykarnak**. Örültem a Szőnyi gyermekopera ragyogó előadásának – *dr. Liptákné Klement Ágnes* és *Tamás Ildikó* munkája. Zongorán közreműködött: *Sigmondné Erős Andrea*.

Örültem annak, hogy Szeged megmutatta saját arcát elődeiben is: *Fricsay Ferencsel*, *Király-König Péterrel*, *Vántus Istvánnal*.

A Gála-hangversenyen rengeteg gyermeket kellett mozgatni, hatalmas háttér munkával. Ebből a színpadon semmi sem látszott: a gyerekek jókedvűen énekeltek kórusonként és az összkarban is, mert átragadt rájuk karnagyaik lelkesedése. Gratulálok ehhez!

Jó volt beszélnem vasárnap délelőtt a fiatal hallgatók és a kollégák előtt a számomra fontos aktuális zenepedagógiai kérdésekről.

Köszönöm, hogy nagyon sokan megszólítottak, és elmondták: igazán hasznos volt ez a rendezvény.

Köszönöm KÓTA-munkatársam, *Farkas Tünde* és *Vadász Ágnes* főtítkárr asszony hathatós segítségét!

Hraschek Katalin

ELHUNYT PÉCSI GÉZA ZENEPEDAGÓGUS

Pécsi Géza Komló Város "Pro Civitate" kitüntettje, a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjével és Apáczai-díjjal is kitüntetett pedagógus türelemmel viselt hosszú, súlyos betegség után, életének 88. évében, április 28-ikán elhunyt.

Nem csupán a nevében kötődött szülővárosához: tanári szolgálatának legnagyobb részét Pécsen végezte el, középiskolás diákok ezreinek adva át a zene és általában a művészetek szeretetét.

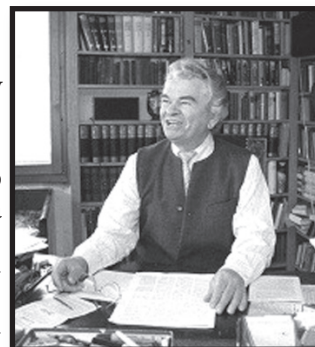
A kultúrát becsülő, a tisztas munkát és a vallásos családban nőtt fel, mélyen átélte a katolikus hitét a legnehezebb időkben sem tagadta meg, sőt, tevőlegesen gyakorolta.

Nevéhez fűződik azon zenepedagógiai módszer kidolgozása, amelynek célja az intézményes művészeti-esztétikai nevelésből kizárt szakmunkásképző tanulók érzelmi nevelése volt. Egész életében azért küzdött, hogy Kulcs a muzsikához című tankönyvcsaládban, valamint a hasonló nevű lemez- és CD-sorozatban megtestesülő pedagógiai módszere a hivatalos tanterv részévé váljon. Tanárként már egészen fiatalon felismerte ugyanis, amit azóta agykutatók és pszichológusok is bizonyítva látnak: csak az értelmi és érzelmi képzés együttes alkalmazása teremt a társadalom számára hasznos, jó szakembereket, mi több: jó embereket.

Fiatalkori ideáljait követve a diktatúra éveiben is részt vett a katolikus karitatív szervezet, az 1946-ban betiltott Kolping illegális munkájában. Nem véletlen, hogy a szervezet 1989-es újjáalakítását is ő szorgalmazta. Családjával együtt több évtizeden át tevőlegesen is részt vett magukra hagyott idős emberek gondozásában, egy legendás pécsi szeretetotthon munkájában. Az aktív szakmunkásképzős tanári pályáról is karitatív tevékenysége miatt kényszerült távozni 1981-ben: egy elhagyott plébánián püspöki engedéllyel szeretetotthont kívánt létesíteni, de az akkori állam ebben klerikális összeesküvést vélt fölfedezni és azonnali hatállyal elbocsátották.

Pécsi Géza a számkivettség éveiben is töretlen munkakedvvel dolgozott, s gazdag életművet hagyott maga után. Fáradságot és akadályt nem ismerő, jobbitó buzgalommal családjá, mindenekelőtt leánya, dr. Pécsi Rita művészet-pedagógus, népszerű szakkönyv-sorozat szerzője és több művészeti ágban tehetséget felmutató unokái viszik tovább.

Hegyhátmédia

BÚCSÚZUNK KLEEBERG STROHMAYER MÁRIÁTÓL

Kleberg Strohmayer Mária karnagy a Lágymányosi Bárdos Lajos Két Tannyelvű Általános Iskola és Gimnázium tanára 2015. április 10-én elhunyt.

Tanulmányait a Liszt Ferenc Zeneakadémián végezte, melynek 25 évig volt gyakorlatvezető tanára. 30 évet tanított a Lágymányosi Bárdos Lajos Két Tannyelvű Általános Iskola és Gimnáziumban és az iskola Kicsinyek Kórusát vezette. Kórusával számos díjat nyert, rendszeresen részt vett rendezvényeken, állandó szereplője volt az Éneklő Ifjúságnak.

Az ELTE BTK Zenei Tanszékének módszertani tanára. Rendszeresen zsűrizett hazai és nemzetközi kórusversenyeken.

Utolsó hangversenye 2014. október 4-én volt, a KÓTA és a Bárdos Lajos Társaság által Bárdos Lajos születésének 115. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepi szerzői koncerten, a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban.

Juhász Gyula: Búcsú

Mielőtt innen végképp elmegyek,
Szeretnék elköszönni emberek.

Mint rab, akinek int a szabad út,
Búcsút rebeg, mielőtt szabadult.

Mint madár, kit Dél vár arra túl,
Az eresz alján még egy dalt tanul.

Mit is daloljak, én szegény beteg,
Mit is daloljak nektek, emberek?

Talán nem is kell még búcsúzni se?
Hisz észre sem vett engem senkise.

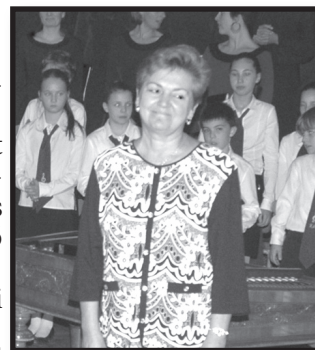
Csak egy könny voltam, aki porba hull,
Csak egy sóhaj, ki égbe szabadul.

Csak egy csók, aki hideg kőre lel,
Csak egy szó, kire visszhang nem felel.

Egy pillangó, ki csillagot keres
S elgázolja egy durva szekeres.

Mély megrendüléssel, tisztelettel és hálával emlékezünk szeretett Kollégánknak, Máriára
Budapesten, 2015. április 10-én

A Lágymányosi Bárdos Lajos Kéttanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium Vezetősége, Tantestülete, Tanulóifjúsága

FELHÍVÁS

„LEGYEN A ZENE MINDENKIÉ!”

A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA
2015. november 19-22-ig

ismét megrendezi a magyar kórusok országos minősítő rendszerének legmagasabb szintű versenyét, a
Kodály Zoltán VII. Magyar Kórusversenyt.
Várjuk azok jelentkezését, akik, együtteseikkel nemzeti kultúránk hagyományait örökítik tovább, a magyar és az európai zeneirodalom értékeinek megszólaltatásával.
Jelentkezési határidő 2015. szeptember 15.

RÉSZVÉTELI FELTÉTELEK

- A Kodály Zoltán VII. Magyar Kórusversenyen azok a nem-hivatásos énekarok vehetnek részt, amelyek 2012. szeptember 1. és 2015. augusztus 31. között az „Éneklő Magyarország” kórusminősítésen, illetve az „Éneklő Ifúság” minősítőn részt vettek, és legalább ARANY minősítést szereztek. Indulhatnak azok a kórusok is, amelyek nemzetközi versenyen kiemelkedő eredményt (1-2-3. helyezés, arany diploma) értek el.

Minősítés hiányában indokolt esetben elfogadunk

2 évnél nem régebbi felvételt, és a Művészeti Bizottság valamely tagjának személyes referenciáját a kórusról.

Részt vehetnek határon túl működő magyar amatőr együttesek is,

amelyek 2012. szeptember 1. és 2015. augusztus 31. között nemzetközi eredményeket értek el.

A verseny egy forduló. Ha egy kategóriában a jelentkezők száma háromnál kevesebb, a verseny rendezői törölhetik a kategóriát. Ez esetben az együttes egy másik - az összehasonlításra leginkább lehetőséget adó - kategóriában indulhat, és az eredeti kategória kötelező művét énekelheti.

Egy kórus azonos szinten (vagy „A”, vagy „B” szint) több kategóriában is versenyezhet.

Nevezési díj: kategóriánként

KÓTA tagoknak: 50.000 forint

KÓTA tagsággal nem rendelkezőknek: 65.000 forint

A jelentkezés elfogadásáról a Művészeti Bizottság dönt.

SZINTEK és KATEGÓRIÁK

A jelentkező együttesek „A” szinten kötelező mű előadásával indulhatnak az alábbi kategóriákban:

1. Kicsinyek kórusa:

létszám: legalább 30 fő

felső korhatár: 12 év

műsoridő: 6-8 perc

kötelező mű:

Horváth Barnabás 21 Gyermekkar kötetből:

10. Kacsá-úsztató,

11. Kis versek a szélről

2. Gyermekkarok:

létszám: legalább 30 fő;

felső korhatár: 16 év

műsoridő: 8 - 10 perc

kötelező mű: Bárdos Lajos: Rika-rika

3. Leánykarok:

létszám: legalább 25 fő

felső korhatár: 20 év

műsoridő 10 - 12 perc

kötelező mű: Terényi Ede: Resonemus

4. Ifjúsági vegyeskarok:

létszám: legalább 25 fő

felső korhatár: 20 év

műsoridő 10 - 12 perc

kötelező mű: Farkas Ferenc: Pataki diákdalok

5. Egynemű kórusok (nőikarok és férfikarok)

létszám: legalább 25 fő

korhatár: nincs

műsoridő: 10 - 12 perc

kötelező mű: Orbán György: O gloriosa (nőikar)

Ádám Jenő: Cinegemadár (férfikar)

6. Kamarakórusok

(énekegyüttesek, valamint egynemű és vegyes kamarakórusok)

létszám: legfeljebb 24 fő

korhatár: nincs

műsoridő: 12-14 perc

kötelező művek:

Szőnyi Erzsébet: Réten szaladoztunk (vegyeskar)

Bartók Béla: Tavasz (egynemű)

7. Vegyeskarok:

létszám: legalább 25 fő

korhatár: nincs

műsoridő 12 - 14 perc

kötelező mű: Kodály Zoltán: Sík Sándor Te Deuma

A jelentkező együttesek „B” szinten kötelező mű nélkül indulhatnak az alábbi kategóriákban:

1. Kicsinyek kórusa és Gyerekkarok

létszám: legalább 30 fő
felső korhatár: 16 év
műsoridő: 8-10 perc

2. Ifjúsági kórusok (egynemű és vegyeskarok)

létszám: legalább 25 fő
felső korhatár: 20 év
műsoridő: 10-12 perc

Eredmények, díjak:

A zsűri minden résztvevő kórusnak összpontszámot és kérésre szóbeli értékelést ad.

A versenyző együttesek, pontszámuktól függően ARANY, EZÜST, vagy BRONZ oklevelet kapnak.

Az „A” szint ARANY minősítésű kategóriagyőztesei indulhatnak a **Nagydíjért**.

A különdíjak odaítélése - az adományozónak a versenyt megelőző felajánlása után - kizárólag a zsűri döntése alapján történik.

A versennyel kapcsolatos további részletes információk megtalálhatóak 2015. februártól a ZeneSzó c. újságban és a KÓTA honlapján (www.kota.hu)

3. Női karok

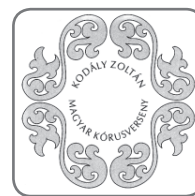
létszám: legalább 25 fő
korhatár: nincs
műsoridő: 10-12 perc

4. Férfi karok

létszám: legalább 25 fő
korhatár: nincs
műsoridő: 10-12 perc

5. Vegyeskarok

létszám: legalább 25 fő
korhatár: nincs
műsoridő: 10-12 perc

Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége-KÓTA

Budapest, 2014. november 21.

Egy kis technika... 111.

Gyakran szoktak a tanárok az óra, ill. a beéneklés elején hosszan kitartott **sz** hangzót kérni. Rákérdezve se nagyon derül ki, hogy mi célból, mi a haszna ennek. (Semmi.) Az órán többet elő nem kerül, nincs visszacsatolás. A tüdőkapacitás növelését jobb a tornaóra-ra hagyni.

Ez is egy felnőttnek való magánének óráról átvett mozzanat, hiszen a fokozatosan nehezedő énekelni valóban előbb utóbb hosszabb frázisok is előfordulnak, amihez előgyakorlatokat ajánlatos végezni, például a fokozatosan tovább hangoztatott **sz** hangzóval. Kis gyerekek, ifjak énekléskor azonban még nem találkoznak az élettaninál hosszabb kilégzéssel (s nem lenne jó, ha találkoznának), tehát felesleges időtöltésről van szó. Szolgálhat még az **sz** hangzó a hangindítás hasfali tudatosítására, de ez is csak magánének növendékek számára való. Kisgyermek hangképzésénél teljes mértékben mellőzzük a technikai tudatosítást. Ez nem jelenti azt, hogy ne teljesítenének rengeteg technikai feladatot, de az instrukciók teljesíthető, életkori sajátosságainak megfelelő feladatokat adnak, amelyeket követve aztán mégiscsak „hangképeznek”.

Például éppen a fent említett **sz** hangzót fel lehet használni az **í** hangzó javítására, kiválóan előre lehet vele hozni. Ha kisebbekről van szó, mesét kerékítünk arról, hogy egy kisgyerek találkozik valakivel, akire nagyon mérges. Tudja, hogy ennek ellenére illik azért szépen köszönni. Az a megoldás erre a helyzetre, hogy egy irgalmatlanul dühös **sz** hangzót indít, és addig tartja, amíg az összes (kígyó-) mérge el nem távozik, s utána már, megnyugodva, kedvesen (azaz halkán), konszolidáltan képes kiejteni, hogy „szia”. Kétszer megcsináljuk, s utána rögtön énekeltetünk egy **í**-t használó dalt (visszacsatolás), pl. Iglice szívem.

Felnőtteknél mese nélkül természetesen ugyanolyan hatásos, de tovább lehet variálni a gyakorlatot, oly módon, hogy a szócska magánhangzóit – cserélgetve – tovább ismételtetjük, fontos, hogy diminuendo-val, míg a végén az **í** hangzón állunk meg. Leírva: **SZSZSZSZSZiaiaiaiaiiii**, végére érve már létrejön a pianissimo. Utána természetesen azonnal hozzákötünk egy **i** hangzót használó dallamrész, vagy, ha még csak a beéneklés beszédgyakorlatainál vagyunk, akkor **í**-vel kezdődő szót, szavakat.

Pl.: Mi mindig mindenről..., csipkefa, nincs, csingilingi, stb.

Dr. Bruckner Adrienne

Egyes példányok (ára: 300,-Ft) beszerezhetők:

Nagykanizsán: Katona Noémi előadónál a Hevesi Művelődési Központban (Széchenyi tér 5-9.)

Pécsen: Pécsi Nevelők Háza Egyesület székházában (Pécs, Szent István tér 17.)

Tatabányán: Saltzer Géza karnagynál és a Szerkesztőségben

KESZTHELYI RENESZÁNSZ ÉS BAROKK NAPOK

rendezvényei és kurzusai a Keszthelyi Helikon Kastélymúzeumban

2015. július 13 - július 20. Program: Délelőtt-délután kurzusmunka, szakmai előadások, este koncertek.

A fő zenei kurzus mellett tánc- és népi énekstílus kurzus társítható.

XXV.

1. Reneszánsz és barokk kórusirodalom-ismeret és karvezetés

Kurzusvezető tanár: **Dr. KUTNYÁNSZKY CSABA** karnagy,
az LFZE rektorhelyettese

2. Blockflöte, fafúvós hangszerek, reneszánsz és barokk előadói gyakorlat

Kurzusvezető tanár: **KÁLLAY GÁBOR**

3. Reneszánsz és barokk táncok

Kurzusvezető tanár: **ARANYOS ÁGOTA**

4. Régi gitár-, és lantmuzsika, reneszánsz és barokk pengetős előadói gyakorlat, kamaramuzsika

Kurzusvezető tanár: **TOKODI GÁBOR**

5. Népi énekstílus- Kurzusvezető tanár: **BODZA KLÁRA**

Részvételi díj: Diák: 40.000,-Ft Felnőtt: 50.000,-Ft

2015-ben a kurzusokat együtt tartjuk, kurzusidő az érkezési és elutazási napon túl 5 helyett 6 nap!

A részvételi díj tartalmazza a kurzus díját, szállást a Kastélyban, reggelit, ebédet és a KÓTA által szervezett esti programokra való belépés jogát.

Jelentkezési határidő: 2015. június 20.

Jelentkezési lap a KÓTA Titkárságon igényelhető, ill. honlapunkról letölthető:
www.kota.hu

Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA

Postacím: 1537. Budapest, Pf.: 406 Tel.: 225-3713

E-mail: kota@kota.hu Vadász Ágnes Mobil.: (36-30) 297-43-14

